

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Č. j.: 031 188/98-2163
Signatura: bc1cs101

Inspektorát č. 03 Praha východ
Okresní pracoviště Kolín

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Škola / školské zařízení: Základní škola Červené Pečky, Kutnohorská 181 okres Kolín

IZO: 002 174 367

Ředitel školy / zařízení: Mgr. Dvořáková Danuše

Zřizovatel: Obec Červené Pečky

Příslušný školský úřad: ŠÚ Kolín

Termín inspekce: 6. - 7. říjen 1998

Inspektoři: Mgr. Kumstýř, Mgr. Veselá

Předmět inspekce: Posouzení činnosti školy ve vybraných částech dle § 18 odst. 3, 4 zákona č. 564/1990 Sb., ve znění pozdějších předpisů (zákona č. 139/1995 Sb.):
Podmínky a průběh vzdělávání

Označení dokladů a ostatních materiálů, o které se zjištění opírá: Výroční zpráva školy za školní rok 1997/1998, Řád školy, záznamy z pedagogických rad, pedagogická dokumentace - třídní knihy, vybrané katalogové listy, individuální vzdělávací plány, rozvrh hodin, vnitřní materiál školy k slovnímu hodnocení, dokumentace školní družiny, evidence skladu učebnic, záznamy z hospitací ČŠI, výběr personální dokumentace.

ZJIŠTĚNÉ SKUTEČNOSTI A JEJICH HODNOCENÍ

1. Hodnocení materiálně technických podmínek výchovně vzdělávací činnosti vzhledem ke schváleným učebním dokumentům a počtu žáků

Prostorové podmínky školy jsou vysoce nadstandardní, plánovaná kapacita budovy je počtem žáků využívána z 52 %. To umožňuje budovat specializované učebny (přírodopis, fyzika a chemie, výtvarná výchova, cizí jazyky, český jazyk, informatika, školní kuchyňka, dílna + sklady). Také další prostorové vybavení je bohaté: tělocvična a dvě venkovní hřiště, 3 místnosti školní družiny, školní pozemek s pařeništi a skleníkem, sál - galerie školy, sborovna, ředitelna, kancelář ekonomky, další upravené venkovní prostory apod. Péči zřizovatele je postupně zvyšována kvalita materiálních podmínek. V nedávné minulosti byla provedena rekonstrukce střechy, oken, fasády, úpravy se týkaly i topení, školní kuchyně s jídelnou, šaten. Žádoucí je rekonstrukce sociálních zařízení. Na kvalitě prostředí se projevuje i iniciativní přístup vedení školy a pedagogů. Estetičnost prostředí, úprava ploch k relaxaci dětí a zřízení zadního vchodu významně napomáhají realizaci výchovně

vzdělávacích cílů školy. ČŠI oceňuje i dobrou práci provozních zaměstnanců, ve škole je čisto. Velmi dobrá je také údržba zařízení, iniciativy školníka kompenzují dočasný nedostatek prostředků (viz výše zmíněné priority) na vnitřní vybavení.

Vybavení školy vyučovací technikou je na dobré úrovni, také stav jednotlivých odborných kabinetů není limitujícím faktorem pro úroveň výuky. V učebnicích a učebních textech nevytváří škola zbytečné zásoby, v tomto školním roce byla využita možnost převést polovinu prostředků určených pro další vzdělávání na nákup pomůcek. Fond učebnic odpovídá vzdělávacímu programu, je postupně aktualizován. Právě v tomto období probíhá ve škole příprava na celkovou inventarizaci spojená s analýzou stavu a potřeb pomůcek. Velmi dobrá je spolupráce školy s místní obecní knihovnou, učitelská knihovna je průběžně doplňována odbornou pedagogickou literaturou. Počítačové vybavení sedmi počítači (většinou starších typů) je na průměrné úrovni. Využití počítačové techniky pro výuku ve vlastní výuce či práci s integrovanými žáky je teprve v počátcích, programové vybavení má škola pouze částečně pro matematiku a český jazyk. Ve využití techniky ČŠI konstatuje rezervy - ve 13 sledovaných hodinách byla pouze ve dvou případech využita.

Prostory školy a jejich kvalita jsou nadstandardní díky péči zřizovatele, vedení školy i pedagogických a provozních pracovníků. Vybavenost pomůckami, technikou a učebními texty odpovídá vzdělávacím programům, jejich množství a stav není limitujícím faktorem. Je zřejmý kvalitativní posun za poslední období. Ve využití techniky a pomůcek konstatuje kontrola rezervy. Vedení školy má jasnou koncepci ve spolupráci se zřizovatelem dále zkvalitňovat materiálně technické podmínky.

2. Hodnocení psychohygienických podmínek

Škola je zapojena v síti Zdravých škol. Realizuje aktivity podporující zdravý tělesný i duševní vývoj dětí. Významné jsou:

- relaxační přestávky - pobyt na čerstvém vzduchu (upravené venkovní prostory, povolení změn v délce přestávek školským úřadem);
- pitný režim, jodizované nápoje k dispozici na chodbách školy a ve školní družině;
- organizace nepovinného předmětu zdravotní tělesná výchova;
- kvalita řádu školy a rozvrhu výuky (ten částečně omezován využitím tělocvičny);
- naplňovaný „Preventivní program škola bez drog“;
- časté aktivity školní družiny prováděné mimo školu;
- celkově vstřícná a otevřená atmosféra školní práce.

Změnou v organizaci vstupu dětí do školy (zřízení zadního vchodu) se zlepšily i hygienické podmínky. Pro oblast psychohygienických podmínek jsou významné i nižší průměrné počty žáků ve třídách. Vhodná a účelná jsou organizační opatření ve prospěch výuky v početné II. třídě (dělení hodin Čj a M, pomocná učitelka pro Tv). Škola má tak dobré podmínky pro integraci zdravotně postižených žáků (vývojové poruchy učení) či žáků s problémy v chování. Z většiny sledovaných vyučovacích hodin vyplývá potřeba věnovat více pozornosti zdravotním aspektům (sezení) a relaxačním prvkům přímo v hodině.

Velmi dobré objektivní skutečnosti (prostorové, vybavení apod.) spolu s organizačními opatřeními vytvářejí nadprůměrně příznivé psychohygienické podmínky.

3. Hodnocení kvality vyučování a úrovně vzdělávání

Oba inspektoři sledovali celkem 13 vyučovacích hodin. Všechny byly připravené s promyšlenou metodickou stavbou. Valná většina (11) splnila učitelem stanovený cíl, použité - většinou tradiční metody práce byly přiměřené věku dětí i náročnosti učiva. Také atmosféra ve dvanácti hodinách, vztah učitel - žák byla příznivá, žáci jsou otevření. Promyšleně jsou odbourávány stresující momenty školní práce, průběžné hodnocení má většinou motivující charakter. Širší slovní hodnocení školou používané (např. v minulém školním roce ve dvou případech) je však pouze charakteristikou a popisem stavu. Přímé pozorování v hodinách potvrdilo v kladném slova smyslu rozvolnění atmosféry, ale i dostatek smyslu pro kázeň a povinnosti. Žáci mají dobré pracovní návyky. Také projevené znalosti žáků jsou dobré, velmi kladně hodnotíme na prvním stupni úroveň čtenářských dovedností. Nerovnoměrná je pozornost jednotlivých vyučujících věnovaná mluvenému i psanému projevu. Zaznamenáváme jak velmi efektivní využití samostatného získávání poznatků a dovedností žáky, tak frontální přístup k výuce, pasivní přijímání poznatků (ve dvou hůře hodnocených hodinách). Škola pracuje v oblasti individuální péče o děti s vývojovými poruchami učení, v jednom případě (viz kapitola 5) se práce v tomto školním roce teprve rozbíhá.

Celkově škola vykazuje příznivé edukační prostředí.

Vzhledem ke skutečnosti, že deset z třinácti sledovaných vyučovacích hodin bylo školní inspekci hodnoceno jako nadprůměrné a spíše nadprůměrné (s výraznou převahou a s převahou pozitiv nad běžnou úroveň), jedna průměrná a dvě se slabými místy, lze kvalitu vyučování ve škole hodnotit jako nadstandardní, pedagogický sbor je kvalitní a vyvážený.

4. Hodnocení podmínek a výsledků formativního působení na žáky

Pečlivě zpracovaný školní řád vymezuje pravidla chodu školy, obsahuje i práva dětí a pravidla klasifikace chování. Žákovská samospráva formálně ustanovena není, třídní učitelé určují vnitřní organizační pravidla individuálně. Škola vykazuje znaky harmonických vztahů mezi žáky navzájem a pedagogy, ojedinělé excesy dané osobnostními vlastnostmi dětí jsou řešeny přiměřeným způsobem. Kladem je pěstování pocitu sounáležitosti se školou a obcí. Problémem není ani oblast netolerance a rasizmu. Kvalitní a informačně bohatá „Výroční zpráva o činnosti školy ve školním roce 1997/98“ uvádí mimo jiné velké množství mimovyučovacích aktivit - prostředků k naplňování výchovných cílů. Významnými prvky jsou:

- propojení školy a obce;
- veřejně prospěšné činnosti žáků školy;
- orientace na kladná hodnocení, počet pochval vysoko přesahuje záporná kázeňská opatření;
- nadprůměrný počet volitelných a nepovinných předmětů a zájmových útvarů - možnosti individuální volby vzdělávací cesty;
- společné rozloučení s vycházejícími žáky, vyhlášení nejlepších sportovců školy při uzavírání školního roku;
- kultivace pomoci estetičnosti prostředí a další.

Školní řád je kvalitní z hlediska formy i obsahu, významné jsou realizované prvky demokratizace a humanizace školství. Chování žáků je velmi dobré, zřetelná je snaha o

pozitivní rozvoj individuálních vlastností. Optimálně jsou využívány vlastnosti menší vesnické školy. V tomto ohledu hodnotíme školu jako vynikající.

5. Hodnocení výchovného poradenství

Výchovné poradenství je rozděleno mezi dvě výchovné poradkyně. Zkušená učitelka druhého stupně se věnuje informační a poradenské činnosti především v oblasti profesní orientace žáků. Zajišťuje spolupráci s Informačním poradenským střediskem pro volbu povolání Úřadu práce v Kolíně, pomáhá rodičům a žákům s vyřizováním administrativy při podávání přihlášek. Od sedmého ročníku sleduje a zaznamenává profi-zájmy jednotlivých žáků. Rodičům jsou informace podávány na rodičovské schůzce, během konzultačních hodin, nebo podle individuálních potřeb. Dalším zdrojem je obsahově zaměřená nástěnka. Informační služby školy v této oblasti jsou dostatečné.

Stejná učitelka byla pověřena též funkcí poradenské pracovnice zodpovědné za realizaci preventivního protidrogového programu „Škola bez drog“. Uvedený program, který vypracovali pracovníci školy, je kvalitní, postihuje problematiku prevence drog komplexně. O jeho realizaci se inspekce přesvědčila, je účinný.

Problémy výchovného a výukového charakteru se zabývá pověřená učitelka prvního stupně. Má v evidenci 40 dětí. Integrovaných žáků s vývojovými poruchami učení škola vykázala celkem devět. V jednom případě se jedná o chybné vykázání kombinace vad. U osmi integrovaných žáků bylo postupováno přesně podle platné legislativy, pro jednu dívku s potvrzenou dyskalkulií nebyl ještě vypracován pro tento školní rok individuální výchovně vzdělávací plán, což je v rozporu s metodickým pokynem k integraci čj. 16 138/98-24. Tomuto nedostatku by se dalo předejít formálně jednoznačnějším přidělením kompetencí ředitelkou školy. Přidělený normativ pro integrované žáky činil v letošním roce celkem 14.583 Kč, z toho byl příspěvek na pomůcky 1.800 Kč.

Pro žáky s vývojovými poruchami učení a též pro ty žáky, kteří mají výukové problémy, organizuje škola individuální návky. Vedou je proškolené učitelky. Pro starší žáky vypracovávají učitelé cizích jazyků individuální výukové programy.

Spolupráce s dalšími institucemi (MŠ, PPP, pediatry...) je dobrá.

Informace o žácích jsou zajištěny před zneužitím.

Výchovné poradkyně nemají požadovanou kvalifikaci (vyhláška č. 139/1997 o podmínkách odborné...). Zúčastňují se odborných seminářů a školení.

V oblasti výchovného poradenství jsou pozitiva s negativy v rovnováze.

6. Hodnocení dalších aktivit, které významně ovlivňují výchovně vzdělávací činnost

Ve škole jsou zavedeny čtyři nepovinné předměty: zdravotní tělesná výchova - žáci se zdravotním oslabením jsou zařazeni na základě lékařského doporučení; sborový zpěv - má celkem 72 členy; přípravný zpěv; náboženství - 4 žáci.

Zájmové kroužky: praktické práce na počítači; konverzace v anglickém jazyce; sportovní kroužek.

Škola organizuje mnoho mimovyučovacíh aktivit. Tyto akce zahrnují kulturní, sportovní, zájmovou a vzdělávací oblast. Žáci školy v nich získali mnohokrát předního umístění (viz výroční zprávy ...).

Škola využívá a sama organizuje mnoho aktivit navazujících na vlastní vzdělávací činnost. Rozsah aktivit a úspěšnost v nich je nadstandardní.

7. Hodnocení činnosti školských zařízení

Školní družina má dvě oddělení, do nichž je zapsáno 60 žáků z 1. až 5. ročníku. Výjimku z maximálního počtu zapsaných žáků povolil škole zřizovatel. Provoz zabezpečují dvě plně kvalifikované vychovatelky. Vypracovaly plán jednotlivých činností, vedou předepsanou dokumentaci.

Provoz je zajišťován v ranních hodinách od 6:30 do 7:45 hodin a v době od 10:30 do 16 hodin. Od 15 hodin dochází k funkčnímu spojení obou oddělení v jedno.

Plánování činností i jejich průběh navazují na výchovně vzdělávací cíle školy a dále je rozvíjí. Sledovaná výchovná činnost odpovídala deklarovaným cílům i potřebám dětí.

Prostorové podmínky pro její činnost jsou velmi dobré. Hračky a pomůcky jsou uloženy ve skříňkách, děti k nim mají přístup.

V práci školní družiny převažují pozitiva, svou činností přispívá k dobrým výsledkům školy.

Součástí školy je i **školní jídelna**, její provoz zajišťují čtyři pracovnice (jedna vedoucí a dvě pomocné kuchařky, vedoucí školní jídelny). Denně se zde stravuje 230 - 250 strávníků ze základní a mateřské školy. Kromě toho možnost stravování využívají i zájemci z řad veřejnosti.

Školní kuchyně s jídelnou jsou umístěny v přistavené části budovy. Vybavení kuchyně je standardní, interiér jídelny je účelně zařízen, prostředí by škola mohla zkvalitnit (květiny, ubrusky). Prostory jsou udržovány v čistotě. Připravované jídlo bylo chutné a v souladu s jídelníčkem.

Hygienická úroveň školní jídelny je dobrá, kvalita i kvantita podávané stravy byly v době inspekce vyhovující.

ZÁVĚRY

ČŠI sledováním průběhu výchovně vzdělávacího procesu zjistila velmi dobrou úroveň, která je dána zejména těmito skutečnostmi:

- většina sledovaných hodin hodnocena nadprůměrně;
- mimovyučovací aktivity školy jsou rovněž nadstandardní;
- velmi dobré materiální podmínky díky péči zřizovatele, vedení školy, pedagogických i provozních zaměstnanců školy;
- kvalita řídicích a informačních materiálů;
- výhodné a systematicky vytvářené podmínky pro individuální rozvoj žáků;
- prezentované výsledky školní práce.

Doporučení k další činnosti školy:

- využívat efektivněji didaktickou techniku;
- výuku zejména přírodovědných předmětů zaměřovat praktičtěji, využívat aktivizující metody práce;
- zavádět moderní metody a formy práce;
- upravit formu širšího slovního hodnocení ve smyslu pozitivní motivace a vymezení dalšího postupu;
- přesněji personálně i časově vymezit zodpovědnost a administrativní zajištění práce s integrovanými žáky;
- výhledově řešit nepříznivou věkovou strukturu pedagogického sboru;

